

Martin SOUČEK, *Španělský sál a kaple Ottavia Piccolominiho na zámku v Náchodě*, České Budějovice 2019, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářská práce, 79 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Současná historická věda si zejména v posledním desetiletí stále zřetelněji uvědomuje, jak důležité byly pro raně novověkého člověka neverbální způsoby předávání informací, v nichž podstatnou roli hrála gesta, znaky, metafory a symboly. Tímto směrem se rovněž ubírá bakalářská práce Martina Součka, která se zabývá ideovým poselstvím freskové výzdoby a hmotným vybavením náchodské rezidence Ottavia Piccolominiho (1599-1656). Za hlavní cíl práce si autor vytknul dešifrovat myšlenkový odkaz, jenž šlechtic italského původu zanechal zejména ve výmalbě Španělského sálu a zámecké kaple, identifikovat jednotlivé scény, definovat jejich význam a zařadit je do kontextu života Ottavia Piccolominiho. Vlastní pojednání vystavěl na důkladné interpretaci dochovaných fresek. Stranou pozornosti neponechal ani nejstarší inventář zámku z roku 1732, který je uložen ve Státním oblastním archivu Zámorsk, Rodinném archivu Piccolominiů, Náchod, 1431-1881.

V první kapitole autor shrnul dosavadní výzkumy dotýkající se osobnosti Ottavia Piccolominiho a zařadil tuto historickou postavu do kontextu současného historického bádání. Samotné jádro práce představuje druhá kapitola, jež se zabývá symbolickou výzdobou Španělského sálu a zámecké kaple v Náchodě jako prostředku sebeprezentace konkrétního barokního šlechtice. Martin Souček nepohlíží na dochované alegorické postavy pouze jako na výtvarné dílo, ale pod vlivem konceptu symbolické komunikace Barbary Stollberg-Rilingerové se pokouší hledat důvody, které vedly Ottavia Piccolominiho k výběru použitých alegorických příměrů. Vychází z předpokladu, že zadavatel umělecké zakázky své konkrétní myšlenky zašifroval do jínatných motivů ve výzdobě svého sídla. Tím dodává předloženému pojednání žádoucí antropologický rozměr, neboť ve složitém symbolickém světě historických i mytologických postav a tvorů mu neuniká konkrétní člověk, v tomto případě císařský generál a majitel náchodského panství Ottavio Piccolomini. Díky tomu se před čtenářem práce objevuje doposud nepoznaný vnitřní svět a hodnotový žebříček konkrétního raně novověkého urozeného jedince. Ústřední úlohu v něm hrála starobylost šlechtického rodu a ctnostné a zbožné chování jednoho z jeho příslušníků, který se stylizoval do role úspěšného vojevůdce a věrného služebníka Habsburků.

Až na pár drobných prohřešků v rozsáhlém a analyticky pojatém vědeckém aparátu napsal Martin Souček svou bakalářskou práci svěžím jazykem, jenž se vyznačuje přesnou větnou skladbou, jasnou výpovědí a shoduje se s pravopisnou normou současného českého jazyka. Zvolené téma dokázal uchopit po stránce heuristické, metodologické i koncepční náročným způsobem. Analytická rozprava přináší množství nových vědeckých poznatků, které prohlubují dosavadní bádání o myšlenkovém světě a konstrukci obrazu barokních šlechticů nejen z českých zemí v 17. a první půli 18. století. Bezpečně se orientuje v rozsáhlém souboru domácí i zahraniční literatury. Navíc si umí klást otázky, dešifrovat leckdy nepřehlednou spleť gest a symbolů, interpretovat ikonografické prameny a porozumět obrazům doby, v níž Ottavio Piccolomini žil. Předložené pojednání je výsledkem samostatného badatelského úsilí, velké péle a v neposlední řadě také talentu k vědecké práci. Proto bakalářskou práci Martina Součka jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 10. 8. 2019

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.